

ТУРИСТИЧНА СФЕРА ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ

В статті досліджується інвестиційна привабливість регіонів України з точки зору розвитку туристичної сфери. Визначаються фактори впливу на інвестиційну привабливість та виокремлюються групи регіонів з різним рівнем інвестиційної привабливості.

Ключові слова: *інвестиційна привабливість, туристична сфера, фактори інвестиційної привабливості регіону.*

Постановка проблеми. Розвиток туристичної сфери сприяє не лише підвищенню конкурентоздатності України на світовому ринку туристичних послуг, але й забезпечує надходження додаткових коштів до бюджетів різних рівнів. Україна має величезний туристичний потенціал, проте це не достатньо впливає на залучення інвестицій у розвиток туристичної сфери. Саме тому досить актуальним постає питання дослідження інвестиційної привабливості регіонів України та залучення інвестицій у туристичну сферу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині досить багато робіт як українських, так і зарубіжних вчених присвячено дослідженню туристичного потенціалу та його активізації. Конкурентоспроможність туристичної сфери України та залучення додаткових коштів у її розвиток постали основою для досліджень різних вчених, а саме: Бейдика О., Гнатюка Т., Гриньової В., Гулевської Н., Дядечко Л., Кифяка В., Любіцевої О., Мальської М., Полюги М. та інших авторів.

Проте наукові розробки у даному напрямку недостатньо систематизовані – в більшості робіт автори окремо розглядають інвестиційну привабливість і туристичний потенціал, тобто відсутній підхід до визначення саме інвестиційної привабливості туристичного регіону.

Постановка цілей:

- запропонувати власний підхід визначення «інвестиційна привабливість регіону»;
- визначити фактори впливу на інвестиційну привабливість регіону;
- дослідити та визначити інвестиційну привабливість кожного регіону України з точки зору розвитку туристичної сфери.

Виклад основного матеріалу. Туристична сфера в Житомирській області іде шляхом поступального розвитку і має значні перспективи. Зберігається тенденція збільшення кількості туристичних підприємств та надання послуг населенню. За станом на 01.01.11 в області зареєстровано 92 суб'єкти туристичної діяльності, які протягом 2010 р. надали послуги 15875 туристам [1]. Динаміка туристичних потоків регіону наведена на рис. 1.

Пріоритетними завданнями управління культури і туризму облдержадміністрації в сфері туризму є сприяння пропаганді та популяризації серед громадян України та зарубіжної громадськості доцільності туристичних поїздок до України та області, організація проведення методичних семінарів, конференцій, інших заходів щодо обміну

передовим досвідом у сфері туризму, сприяння в організації участі туристичних підприємств області у міжнародних туристичних ярмарках, виставках, салонах та інших заходах [2].

Так, 26 вересня 2010 року з метою популяризації туристичного потенціалу Житомирщини, стимулювання розвитку внутрішнього і в'їзного туризму, виховання патріотизму та любові до рідної землі у молоді, в рамках Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні в місті Житомирі вперше відбулася обласна туристична виставка-ярмарок «Житомирщина туристична 2010». Свій туристичний та рекреаційний потенціал представили райони та міста Житомирської області, можливості відпочинку житомирянам та гостям міста продемонстрували туристичні підприємства.

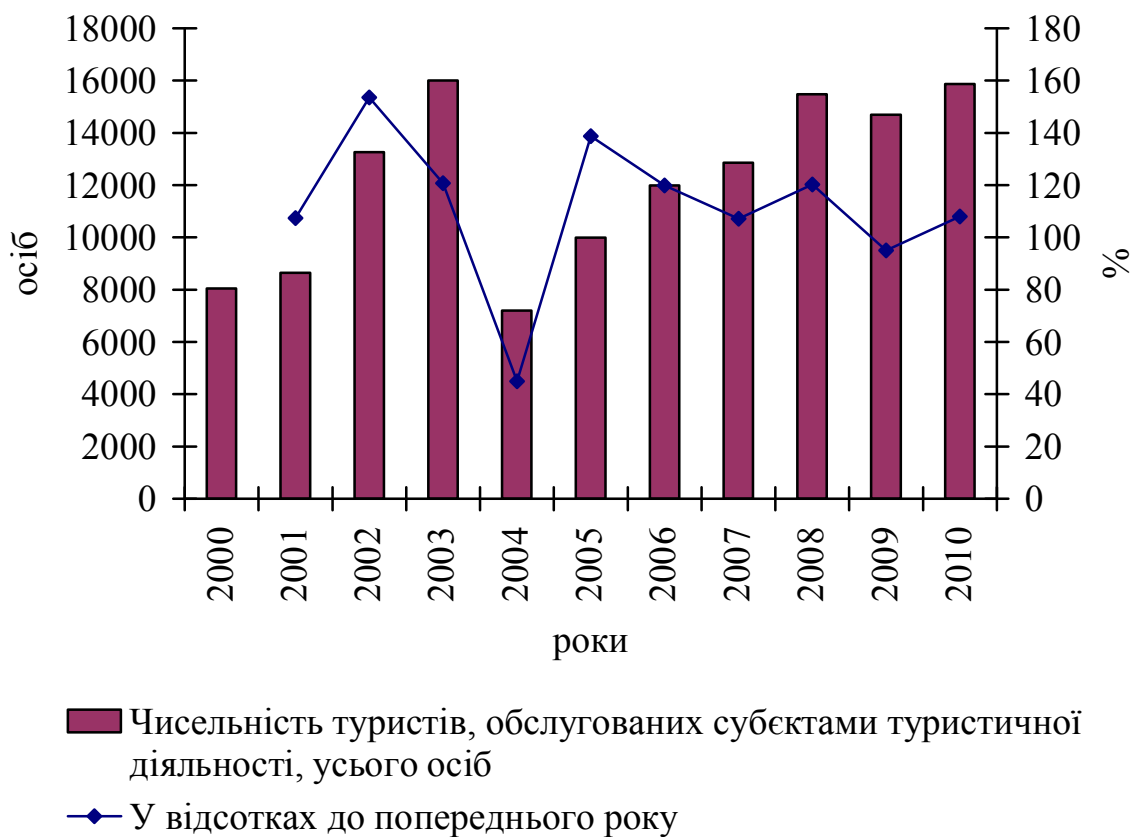

Рис. 1. Динаміка туристичних потоків у Житомирській області протягом 2000-2010 рр.

Для забезпечення ефективної діяльності будь-якої сфери необхідні кошти, державних видатків не завжди вистачає для їх підтримки та розвитку. Тому важливим питанням є залучення інвестицій у сферу туризму області.

Оскільки всі регіони України розвинені неоднаково, варто дослідити їх інвестиційну привабливість та визначити слабкі сторони, що заважають отриманню інвестицій.

Інвестиційна привабливість туристичного регіону – це сукупність мікро- та макро- факторів, що формують загальне уявлення потенційного інвестора про регіон і надають йому можливість визначити наскільки досліджуваний регіон може бути привабливим та вигідним для інвестування.

На формування інвестиційної привабливості туристичного регіону має вплив наступна група факторів (рис.2).

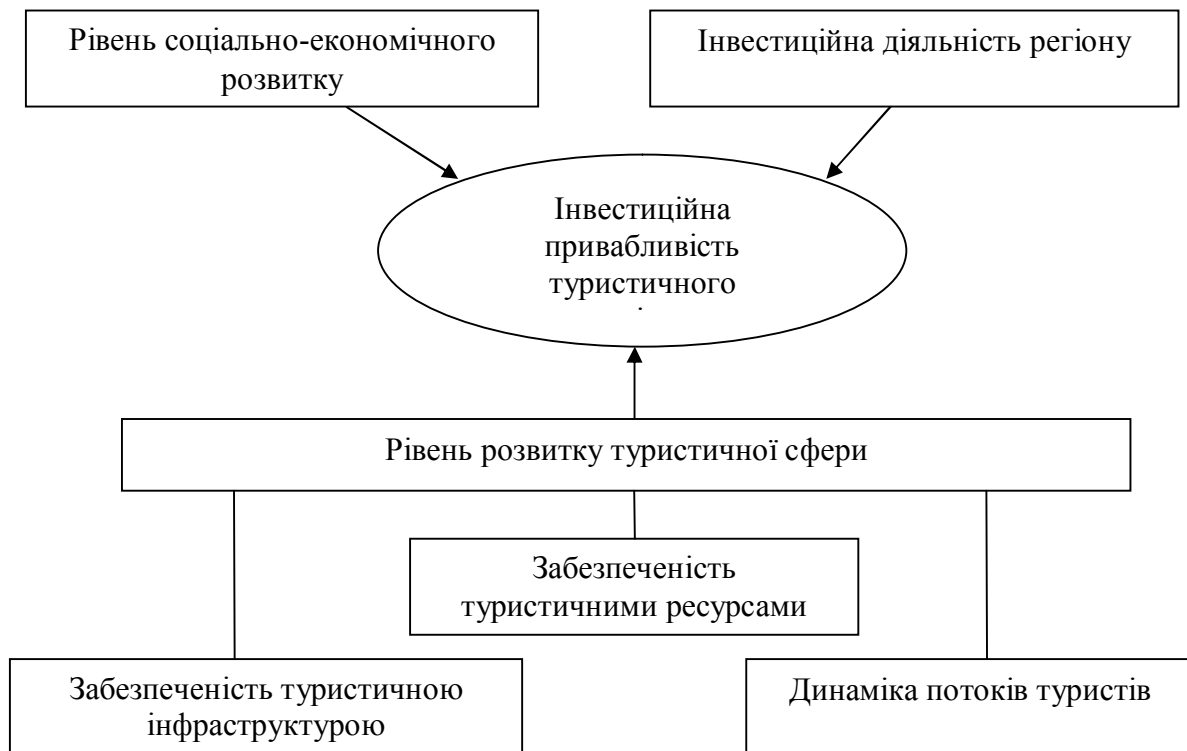

Рис. 2. Фактори впливу на інвестиційну привабливість туристичного регіону

Отже, на інвестиційну привабливість будь-якого регіону впливає ряд факторів:

- рівень соціально-економічного розвитку туристичного регіону;
- інвестиційна діяльність регіону;
- рівень розвитку туристичної сфери регіону (забезпеченість туристичними ресурсами, забезпеченість туристичною інфраструктурою, динаміка потоків туристів, тощо).

Для визначення інвестиційної привабливості було опрацьовано 12 показників:

- забезпеченість історико-культурними туристичними ресурсами (ІКТР);
- забезпеченість об'єктами природно-заповідного фонду (ПЗФ);
- забезпеченість природно-рекреаційними ресурсами (ПРР);
- розвиток готельного господарства (ГГ);
- розвиток санаторно-курортних закладів (СКГ);
- розвиток дитячих оздоровчих таборів (ДОТ);
- розвиток ресторанного господарства (РГ);
- забезпеченість закладами дозвілля (ЗД);
- забезпеченість транспортною інфраструктурою (ТІ);
- соціально-економічний розвиток (СЕР);
- рівень доходів населення (ДН);
- інвестиційна діяльність (ІД).

Всі регіони України за рівнем розвитку обраних показників було поділено на чотири групи (для групування використано метод рангів, бальної оцінки та кластерного

аналізу): регіони з високим рівнем розвитку; з рівнем розвитку вище середнього; з середнім рівнем розвитку; з низьким рівнем розвитку. Для визначення інвестиційної привабливості регіону кожен з рівнів розвитку отримав свій бал (з високим рівнем розвитку – (1), з рівнем розвитку вище середнього (2), з середнім рівнем розвитку (3), з низьким рівнем розвитку (4)).

Отже, якщо сумарна кількість балів становить:

12-18 балів – високий рівень інвестиційної привабливості регіону;

19-26 балів – рівень інвестиційної привабливості вище середнього;

27-36 балів – середній рівень інвестиційної привабливості;

37-48 балів – низький рівень інвестиційної привабливості.

Опрацьовані та згруповані дані наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Інвестиційна привабливість регіонів України

	ІКТР	ПЗФ	ІПРР	ІГ	СКГ	ДОТ	РГ	ЗД	ТІ	СЕР	ДН	ІД	Всього
АРК	1	2	1	1	1	1	1	22	2	1	2	2	17
Львівська	1	1	3	1	2	2	1	1	1	1	2	2	18
Одеська	2	3	2	2	1	1	3	1	1	1	2	2	21
Донецька	4	4	4	2	1	1	1	2	1	1	1	1	23
Харківська	2	3	3	3	3	1	1	1	1	1	2	2	23
Дніпропетров.	4	4	4	1	2	2	1	3	1	1	1	1	25
Київ	1	4	4	1	3	4	1	1	2	3	1	1	26
Вінницька	2	2	1	4	4	2	2	3	2	3	3	3	31
Київська	3	3	3	3	3	4	3	3	2	1	2	1	31
Полтавська	2	2	4	3	3	2	3	2	2	4	2	2	31
Херсонська	2	3	1	3	1	1	4	3	3	3	3	4	31
Запорізька	2	2	4	3	2	4	3	2	2	4	2	2	32
Ів.-Франківська	4	1	1	3	4	2	4	1	4	3	4	3	34
Луганська	4	4	4	2	3	2	3	3	3	1	2	3	34
Житомирська	4	2	2	3	4	3	4	3	2	3	3	3	36
Миколаївська	2	3	4	1	2	3	4	4	3	3	4	3	36
Тернопільська	2	1	2	3	4	3	3	2	4	4	4	4	36
Волинська	4	2	2	4	3	3	2	4	3	2	4	4	37
Черкаська	4	1	3	3	3	2	4	3	3	4	3	4	37
Чернігівська	2	2	2	3	3	3	4	3	3	4	4	4	37
Сумська	3	3	3	3	4	2	2	4	3	3	4	4	38
Хмельницька	4	2	4	4	4	2	4	2	3	3	4	3	39
Закарпатська	4	4	2	3	3	3	4	4	4	2	3	4	40
Кіровоградська	4	3	4	4	4	3	4	2	3	3	3	4	41
Рівненська	3	3	2	4	4	4	4	4	3	2	4	4	41
Чернівецька	3	3	3	3	4	4	4	3	4	3	4	4	42

Отже, як видно з табл.1 до регіонів України з високим рівнем інвестиційної привабливості з точки зору туристичної діяльності відносяться АР Крим та Львівська область. До регіонів з рівнем інвестиційної привабливості вище середнього відносяться Одеська, Донецька, Харківська, Дніпропетровська області та місто Київ. До регіонів з середнім рівнем інвестиційної привабливості належать – Вінницька, Київська,

Полтавська, Запорізька, Херсонська, Івано-Франківська, Луганська, Житомирська, Миколаївська, Тернопільська. До регіонів з низьким рівнем інвестиційної привабливості відповідно відносяться Волинська, Черкаська, Чернігівська, Сумська, Хмельницька, Закарпатська, Кіровоградська, Рівненська та Чернівецька області.

Для покращення інвестиційної привабливості кожного регіону варто звернути увагу на слабкі сторони регіону, тобто на ті показники які за бальною методикою було оцінено на 3 або 4, оскільки саме ці показники можуть стати вирішальними при прийнятті рішення інвестора про доцільність інвестування того чи іншого регіону.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, розглядаючи туристичну сферу, як фактор підвищення інвестиційної привабливості регіонів України, було визначено, що на інвестиційну привабливість регіону впливає ряд факторів. Аналіз факторів впливу дозволив виокремити чотири групи регіонів України за різним рівнем інвестиційної привабливості та визначити слабкі сторони кожного регіону.

Дослідження теоретичних та практичних аспектів інвестиційної привабливості регіонів з точки зору розвитку туристичної сфери може бути покладене в основу формування залучення як іноземних, так і вітчизняних інвесторів. Також подальші дослідження мають бути зорієнтовані на розроблення конкретних програм та стратегій інвестиційної привабливості з урахуванням факторів, що не досить сприятливо впливають на залучення інвесторів.

Список використаних джерел:

1. Головне управління статистики у Житомирській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stat.ic.zt.ua/>
2. Звіт Голови Житомирської обласної державної адміністрації "Про стан соціально-економічного розвитку області за 2010 рік" [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zhitomir-region.gov.ua/doc/rada/zvit.pdf>
3. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / И.А.Бланк – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 536с.
4. Гриньова В.М. Инвестування: підр. / В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І.Лепейко, О.П.Коюда. – К.: Знання, 2008. – 452с.
5. Туболец І.І. Чинники формування інвестиційної привабливості регіону / І.І. Туболец / Інвестиції: практика та досвід. – 2008. №20. – С.9-11.

МАРХОНОС С.Н., ТУРЛО Н.П. ТУРИСТИЧЕСКАЯ СФЕРА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ РЕГИОНА

В статье исследована инвестиционная привлекательность регионов Украины с точки зрения развития туристической сферы. Определены факторы влияния на инвестиционную привлекательность и выделены группы регионов с разным уровнем инвестиционной привлекательности.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, туристическая сфера, факторы инвестиционной привлекательности региона.

MARKHONOS S.M., TURLO N.P. SPHERE OF TOURISM AS A FACTOR IN INCREASING OF THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE REGION

The research in article is done on the topic of the investment attractiveness of regions of Ukraine from the point of view of tourist sphere development Factors effecting the investment attractiveness were defined and groups of regions with its different level were allocated.

Keywords: investment attractiveness, sphere of tourism, factors of the investment attractiveness of the region.